

Hem>Rättsliga åtgärder>Rättshjälp

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [lv](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till [en](#) är dock redan färdig.

Swipe to change

[engelska](#)

Rättshjälp

Lettland

1 Vilka kostnader uppstår vid en rättegång och vem måste som regel betala dem?

Enligt civilprocesslagen inbegriper kostnaderna för rättsliga förfaranden följande:

I) Domstolskostnader.

II) Kostnader som hör samman med förfarandet.

Domstolskostnader och kostnader som hör samman med förfarandet fastställs med målet att

delvis kompensera de utgifter som staten ådrar sig i finansieringen av domstolarnas arbete,

kompensera utgifterna för den part till vars förmån domen meddelas,

uppmuntra ett frivilligt uppfyllande av skyldigheter av gäldenärer.

Information om var domstolskostnaderna kan betalas kan fås vid varje domstols kansli.

En tilläggstalan mot ett beslut om kostnaderna för förfarandet kan lämnas in av den person som är föremål för beslutet.

DOMSTOLSKOSTNADER inbegriper

en statlig avgift (*valsts nodeva*),

en kansliavgift (*kancelejas nodeva*) och

kostnader för att behandla ett ärende.

I enlighet med artikel 34 i civilprocesslagen är varje förfarande som inleds i en domstol föremål för en viss statlig avgift, oavsett om det är ett huvudkärsmål

eller ett genkärsmål, en ansökan som inges under pågående mål av tredje part med ett oberoende anspråk i sakfrågan, en ansökan i ett särskilt

domstolsförfarande, eller andra ansökningar som avses i denna artikel. I skilsmäsoansökningar, då sökanden har ett minderårigt barn i beroendeställning

ska domaren skjuta upp betalningen av den statliga avgiften eller tillåta att den görs i delbetalningar på sökandens begäran.

Enligt artikel 38 i civilprocesslagen ska en kansliavgift betalas för

utfärdande av en sann kopia av ett dokument i ärendet, och för utfärdande på nytt av en dom eller ett beslut av en domstol,

utfärdande av ett utlåtande,

utfärdande av en kopia av ett skriftligt verkställighetsbeslut,

intygande av att ett domstolsavgörande träder i kraft, om avgörandet ska inges till en utländsk myndighet,

kallelse av vittnen.

I enlighet med artikel 39 i civilprocesslagen inbegriper utgifter i samband med förfarandet

ersättning till vittnen och sakkunniga,

kostnader som rör vittnesförhör eller utförande av inspektioner på plats,

kostnader i samband med uppsökandet av en svarande,

kostnader i samband med verkställandet av en dom,

kostnader i samband med delgivning, utfärdande och översättning av domstolskallelser och andra rättsliga handlingar,

kostnader för kungörelser i tidningar,

avgifter för att säkra en fordran.

Befrielse från domstolskostnader:

I lagen preciseras vilka personer som är undantagna från att betala domstolskostnader (artikel 43.1 i civilprocesslagen), inbegripet den part som har beviljats statligt finansierad rättshjälp.

I andra fall kan en part i målet ansöka hos domstolen om fullt eller delvist undantag från domstolskostnader på grundval av deras ekonomiska situation och om relevanta bevis överlämnas.

Domstolen eller domaren överväger begäran och beviljar fullt eller delvist undantag från att behöva betala domstolskostnader till statskassan, med hänsyn till personens ekonomiska situation.

Betalning av domstolskostnader:

Redovisning av betalningen av statliga avgifter, kansliavgifter och utgifter för dömandet finns på portalen i avsnittet Statliga avgifter och domstolskonton (*Valsts nodevas un tiesu konti*).

Ersättning av domstolskostnader:

Den part till vars förmån en dom meddelas har rätt att återfå alla sina domstolskostnader från motparten.

Om en talan har bifallits i vissa delar ska kändens domstolskostnader ersättas i förhållande till hur stor del av talan som bifölls, och svarandens kostnader ska ersättas i förhållande till hur stor del av talan som ogillades.

Om känden drar tillbaka en talan måste han eller hon ersätta svarandens domstolskostnader. I detta fall måste inte svaranden ersätta kändens domstolskostnader. Om en känd emellertid drar tillbaka sin talan på grund av att svaranden frivilligt har betalat dem efter att de framställdes förpliktar domstolen svaranden, på kändens begäran, att ersätta kändens domstolskostnader.

Om känden är befriad från skyldigheten att betala domstolskostnader förpliktas svaranden att betala kändens domstolskostnader till statskassan i förhållande till den del av talan som har tillgodosetts.

Om talan avslås, lämnas utan ytterligare åtgärd, eller om kâranden drar tillbaka sin talan kommer kâranden att beordras att betala de domstolskostnader som inte har betalats i förskott till statskassan. Om kâranden inte väcker talan på grund av att svaranden har uppfyllt den frivilligt efter att talan lämnades in kommer svaranden dock att beordras att betala domstolskostnaderna till statskassan.

Om talan har uppfyllts delvis, men svaranden är befriad från att betala domstolskostnaderna ska kostnaderna betalas av den kârande som inte är befriad från att betala domstolskostnader, i proportion till storleken på den talan som har avvisats.

Om båda parterna är befriade från att betala domstolskostnader ska kostnaderna bäras av staten.

Domstolen eller domaren kan skjuta upp betalningen av domstolskostnader eller tillåta delbetalningar av den, med beaktande av personens ekonomiska situation.

Ersättning av en statlig avgift:

Information om skälen och förfarandet för ersättning av en statlig avgift finns på portalen i avsnittet "Ersättning av avgifter (*nodevu atmaksa*).

II) KOSTNADER SOM HÖR SAMMAN MED FÖRFARANDET är

advokatarvoden,

kostnader som avser resa till domstolsförhandlingar,

kostnader som rör insamling av bevis,

kostnader för statligt finansierad rättshjälps (gäller för förfaranden som inleds efter den 1 mars 2016),

kostnader för tolkhjälps vid domstolsförhandlingen.

Ersättning av kostnader som hör samman med förfarandet:

Kostnader i samband med förfarandet ska ersättas till det belopp som föreskrivs i lag.

Svaranden ska beordras att betala de kostnader som hör samman med förfarandet som kâranden har ådragit sig, om kârandens talan har uppfyllts helt eller delvis, och om kâranden tar tillbaka sin talan på grund av att svaranden har uppfyllt den frivilligt efter att talan väcktes.

Om en talan avvisas kommer domstolen att beordra kâranden att ersätta svarandens kostnader i samband med förfarandet.

Om den part som är ansvarig för att betala kostnaderna för statligt finansierad rättshjälps befrias från betalning av domstolskostnader ska kostnaderna i samband med tillhandahållandet av statligt finansierad rättshjälps bäras av staten.

2 Vad exakt är rättshjälps?

Statligt finansierad rättshjälps är bistånd med att lösa en rättslig angelägenhet utanför domstol för att försvara de kränkta eller omtvistade rättigheterna för en person eller dennes intressen som skyddas enligt lag i fall, i enlighet med och i en omfattning som föreskrivs i lagen om statligt finansierad rättshjälps.

Statligt finansierad rättshjälps omfattar juridisk rådgivning, utarbetande av inlagor och representation i domstol.

3 Har jag rätt till rättshjälps?

Följande personer kan få statligt finansierad rättshjälps:

En person som har status som person med låg inkomst eller i nöd – de relevanta intygen utfärdas av den lokala socialtjänsten.

En person som oväntat hamnar i omständigheter och en ekonomisk situation som hindrar honom eller henne från att säkerställa skyddet av sina rättigheter (naturkatastrofer, force majeure eller andra omständigheter som ligger utanför personens kontroll) – han eller hon måste lämna in relevant information och bevis.

En person som är helt beroende av staten eller den lokala myndigheten – den relevanta informationen måste lämnas in av staten eller den lokala myndigheten på begäran av personen eller rättshjälpsmyndigheten.

Delvis statligt finansierad rättshjälps, där personen gör en medbetalning, och hjälp av advokat i vissa typer av civilrättsliga mål (som har till syfte att ogiltigförklara ett beslut vid ett aktieägarmöte, fall som rör tvister inom ramen för avtalsrätten där fordrans storlek överstiger 150 000 euro och mål som rör skydd av affärshemligheter från olagligt förvärv, användning och avslöjande) kan beviljas personer som uppfyller följande kriterier:

Deras inkomst överstiger inte minimimånadslönen i Lettland.

Deras ekonomiska situation gör att de har rätt till rättshjälps.

Visselblåsare har rätt till statligt finansierad rättshjälps oberoende av sin ekonomiska situation.

Den ekonomiska situationen och inkomstnivån för en person som behöver rättshjälps i en gränsöverskridande tvist och vars vanliga bosättning eller hemvist finns i ett av EU-länderna anses ge rätt till rättshjälps för att lösa tvisten i Lettland om personens genomsnittliga månadsinkomst under de senaste tre månaderna på dagen för begäran om rättshjälps inte översteg 50 procent av den minsta månadslönen i Lettland, på de tillämpliga villkoren i lagen.

4 Beviljas rättshjälps för alla typer av rättegångar?

Statligt finansierad rättshjälps ges för att lösa befogade civilrättsliga tvister i domstol tills den slutgiltiga domen träder i kraft, med undantag för t.ex. följande:

Mål som rör en talan som är direkt kopplad till personens näringsverksamhet eller självständiga yrkesmässiga verksamhet.

Mål som rör tull- eller skatterelaterade frågor.

Mål som rör en talan om kränkning av ära och värdighet.

Mål som rör rättsmedel för ideell skada, med undantag för mål där tillhandahållandet av rättshjälps avser sökande av rättsmedel för ideell skada som har orsakats brottsoffret till följd av ett brott.

Tvister som avgörs av en skiljedomstol eller genom alternativa mekanismer för tvistlösning.

Mål som rör en talan om lyxobjekt eller lyxtjänster.

Kostnader för rättshjälps som är oproportionellt höga jämfört med talans storlek.

5 Finns det särskilda förfaranden för nödsituationer

Personen måste lämna in en ifylld begäran om rättshjälps (ett ansökningsformulär) till rättshjälpsmyndigheten med kopior av stöddokument till den information som ingår i ansökan (dokument som bevisar att personen har rätt till statligt finansierad rättshjälps och dokument som beskriver den civilrättsliga tvistens art och tillhörande förfaranden). Dokumenten måste lämnas in till rättshjälpsmyndigheten personligen, med post eller e-post pasts@jpa.gov.lv, med hjälp av en elektronisk signatur med en tidsstämpel.

Rättshjälpsmyndigheten kommer att granska ansökan och fatta beslut om att bevilja rättshjälps eller avslå begäran inom 21 dagar efter mottagandet av ansökan eller inom 14 dagar efter mottagandet av ansökan om fallet rör barns rättigheter.

Om ytterligare information begärs kommer tidsfristen för beslutet att skjutas upp tills den nödvändiga informationen har tagits emot eller tidsfristen för dess inlämnande har upphört.

När beslut fattas om att bevilja rättshjälps kommer rättshjälpsmyndigheten att utse en leverantör av rättshjälps som har ingått ett avtal om att tillhandahålla rättshjälps med rättshjälpsmyndigheten.

I beslutet om att tillhandahålla rättshjälps anges leverantören av rättshjälps och tidpunkten för tillhandahållandet av rättshjälps.

Sökanden kommer att underrättas om beslutet att bevilja rättshjälps eller avslå ansökan skriftligt, via post eller elektroniskt meddelande som skickas till den adress som anges i ansökan. Sökanden kan också få underrättelsen personligen från rättshjälpsmyndighetens kontor.

Rättshjälpsmyndighetens beslut kan överklagas till justitieministeriet, medan justitieministeriets beslut kan överklagas till en förvaltningsdomstol.

I fall som rör tillhandahållande av delvis statligt finansierad rättshjälp (dvs. advokathjälp i vissa typer av civilrättsliga förfaranden) ska rättshjälpsmyndigheten fatta beslut inom en månad efter dagen för mottagandet av ansökan om rättshjälp och i beslutet ange rättshjälpens omfattning och tidsfristen för betalning av rättshjälp. Vid mottagandet av betalningen kommer ett uppdrag att upprättas för leverantören av rättshjälp inom sju dagar om tillhandahållandet av statligt finansierad rättshjälp. Om ingen betalning har tagits emot för tillhandahållandet av rättshjälp ska rättshjälpsmyndigheten fatta beslut om att upphöra med att tillhandahålla rättshjälp.

Om en person vars stadigvarande bostad eller hemvist finns i ett EU-land behöver rättshjälp i en gränsöverskridande tvist och den gränsöverskridande tvisten avgörs i Lettland kommer rättshjälpsmyndigheten att ta emot den relevanta ansökan i den gränsöverskridande tvist som vidarebefordras av en behörig myndighet i det andra EU-landet eller av personen och anse att den är förenlig med det förfarande som har inrättats genom lagen om statligt finansierad rättshjälp. I fall då en gränsöverskridande tvist avgörs utanför Lettland ska den person vars stadigvarande bostad eller hemvist finns i ett EU-land lämna in den relevanta ansökan till rättshjälpsmyndigheten (ansökningsformuläret finns [här](#)). I sådana fall kommer rättshjälpsmyndigheten att skicka ett ifyllt formulär för överföring av ansökan om rättshjälp och de relevanta dokumenten till den behöriga myndigheten i det relevanta EU-landet inom sju dagar efter mottagandet av alla översättningar.

6 Var finns ansökningsformulären för rättshjälp?

Ansökningsformuläret för statligt finansierad rättshjälp finns tillgänglig

på rättshjälpsmyndighetens webbplats i avdelningen "Tjänster" (*Pakalpojumi*),

på rättshjälpsmyndighetens kontor (Pils laukums 4, Riga),

på de lokala myndighetskontoren i lettiska städer och kommuner där personen har sin angivna bostad eller är folkbokförd.

Formuläret för ansökan om rättshjälp i ett annat EU-land (i en gränsöverskridande tvist) är tillgängligt i den europeiska e-juridikportalen i avdelningen "Onlineformulär".

7 Vilka handlingar ska bifogas en ansökan om rättshjälp?

Följande dokument måste bifogas ansökningsformuläret för den statligt finansierade rättshjälp:

En kopia av dokumentet som bevisar att personen har rätt till rättshjälp, t.ex. ett intyg som visar att personen har status som person i behov eller med låg inkomst (eller ett annat dokument som bevisar att personen har rätt till statligt finansierad rättshjälp).

Kopior av dokument som beskriver tvistens art, förfarandet i målet osv. (t.ex. ett avtal, en domstolskallelse, ett beslut i familjedomstolen).

Information om villkoren och förfarandena för tillhandahållandet av statligt finansierad rättshjälp i andra kategorier fall finns på <https://jpa.gov.lv/>

(rättshjälpsmyndighetens webbplats, på lettiska) eller <https://jpa.gov.lv/par-mums-eng> (rättshjälpsmyndighetens webbplats, på engelska).

8 Var ska ansökan om rättshjälp lämnas in?

Rättshjälpsmyndighetens adress: Pils laukums 4, Riga, LV-1050.

E-post: pasts@jpa.gov.lv

Kostnadsfri informationslinje: +371 80001801 (för information om tjänster som tillhandahålls av rättshjälpsmyndigheten och ifyllandet av formulären).

9 Hur tar man reda på om man har rätt till rättshjälp?

Personer med status som personer i behov eller med låg inkomst, personer som är helt beroende av staten eller det lokala styret, eller personer som oväntat har hamnat i sådana omständigheter och en sådan ekonomisk situation som förhindrar dem från att säkerställa skydd av deras rättigheter har rätt till statligt finansierad rättshjälp.

Statligt finansierad rättshjälp tillhandahålls i civilrättsliga mål i och utanför domstol (inbegripet gränsöverskridande tvister), i överklaganden i förvaltningsrättsliga ärenden som rör beviljande av asyl, eller i överklagan av beslut med avseende på omtvistade avlägsnandeorder eller mot beslut med avseende på omtvistade beslut om tvångsutvisning.

10 Vad bör jag göra om jag har rätt till rättshjälp?

Personen måste lämna in en ifylld begäran om rättshjälp (ett ansökningsformulär) till rättshjälpsmyndigheten med kopior av stöddokument till den information som ingår i ansökan (dokument som bevisar att personen har rätt till statligt finansierad rättshjälp och dokument som beskriver den civilrättsliga tvistens art och tillhörande förfaranden). Dokumenten måste lämnas in till rättshjälpsmyndigheten personligen, med post eller e-post pasts@jpa.gov.lv, med hjälp av en elektronisk signatur med en tidsstämpel.

För att statligt finansierad rättshjälp ska beviljas måste följande dokument lämnas in till rättshjälpsmyndigheten:

1) Ett **ifyllt ansökningsformulär** om statligt finansierad rättshjälp med en kopia av det dokument som bevisar rätten till rättshjälp, t.ex. ett intyg som visar status som person i behov eller med låg inkomst.

2) Kopior av dokument som beskriver tvistens art, förfaranden i målet osv.

11 Vem väljer advokat om man har rätt till rättshjälp?

Rättshjälpsmyndigheten ingår avtal med leverantörer av rättshjälp för att tillhandahålla rättshjälp. När rättshjälpsmyndigheten fattar beslut om att bevilja rättshjälp kommer den att tilldela en leverantör av rättshjälp det specifika ärendet.

12 Täcker rättshjälp alla rättegångskostnader?

Personen måste betala kostnaderna för förfarandet själv, utom i undantagsfall.

13 Vem står för övriga kostnader, om man bara har rätt till begränsad rättshjälp?

Kostnader som inte omfattas av rättshjälp måste betalas av personen.

14 Omfattar rättshjälp även överklaganden?

Rättshjälpsmyndigheten tillhandahåller rättshjälp som garanteras av staten i följande fall:

1) I förfaranden i författningsdomstolen ges rättshjälp till den person för vars konstitutionella klagan författningsdomstolen har fattat beslut om att inte inleda ett förfarande enbart på grundval av frånvaron av rättsliga grunder eller dennes uppenbara otillräcklighet för att underbygga ansökan.

2) I civilrättsliga mål (utom om fallet gäller tull- eller skatterelaterade ärenden eller kränkning av ära och värdighet, om det är knutet till personens näringsverksamhet eller självständiga yrkesverksamhet osv.).

3) I följande förvaltningsrättsliga mål:

Överklagan av ärenden om beviljande av asyl.

Överklagan mot beslut med avseende på bestridda avlägsnandeorder eller mot beslut med avseende på bestridda beslut om tvångsutvisning.

Överklagan mot ett beslut i en familjenämnd med avseende på skyddet av ett barns rättigheter och legitima intressen.

Förvaltningsrättsliga mål där domstolen (domaren) har fattat beslut om att bevilja statligt finansierad rättshjälp med tanke på ärendets komplexitet och den fysiska personens ekonomiska omständigheter.

Delvis statligt finansierad rättshjälp kan tillhandahållas för hjälp av en advokat i vissa typer av civilrättsliga mål, nämligen följande:

Ärenden för att ogiltigförklara ett beslut av ett möte med deltagare eller aktieägare i ett kapitalbolag.

Ärenden som rör tvister som härrör från avtalsrätt där anspråkets storlek överstiger 150 000 euro.

Ärenden som rör skydd av affärshemligheter från olagliga förvärv, användning och utlämnande.

15 Kan rättshjälpen dras in innan rättegången avslutas (eller till och med återkallas efter rättegångens slut)?

Om personen inte behöver den rättshjälp som beviljas kan denne återta sin ansökan om rättshjälp innan förfarandet har avslutats, med ett meddelande om detta till rättshjälpsmyndigheten.

16 Går det att överklaga ett avslag av en rättshjälpsansökan?

Ett beslut av rättshjälpsmyndigheten om att bevilja eller avslå rättshjälp kan bestridas och överklagas i enlighet med det förfarande som föreskrivs i [lagen om administrativa förfaranden](#).

Senaste uppdatering: 24/05/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.